

Äntligen Avelsvärden i Elitlamm!!!

Nu finns avelsvärden i Elitlamm Avel&Produktion sedan några veckor tillbaka. Du hittar dem via bagg-, tack- respektive lammförteckningarna förutsatt att djuren var mönstrade och registrerade i Elitlamm i augusti när vi plockade ut underlaget till Svensk Mjolk. Besättningar som har Elitlamm AvelMini eller Elitlamm AvelMiniList kan beställa avelsvärden för djur födda 2006-2011 samt avelsbaggar i excel eller pdf format. Maila support@elitlamm.com för beställning.

Nyhet - avelsvärden för fruktsamhet!

Avelsvärden för fruktsamhet baserar sig på uppgift om kullstorleken vid födseln. Kullstorleken vid första kullen respektive vid andra och senare kullar styrs delvis av olika gener varför man har valt att publicera två avelsvärden för fruktsamhet:

- *Kullstorlek - första kullen* visar genetisk kapacitet för att föda flera ungar i första kullen.
- *Kullstorlek - andra och senare kullar* visar genetisk kapacitet för att föda fler ungar i andra och senare kullar.

Djur med avelsvärden större än 100 förväntas föda fler ungar än genomsnittet för rasen. Det är inte alltid önskvärt att öka kullstorleken och flera raser har i sina avelsmål satt en önskad nivå på kullstorleken (gotlandsfår har t ex två födda lamm medan finullsfåret har tre födda lamm). För att veta i vilken riktning man bör selektera för fruktsamheten behöver man ha kännedom om rasens och den egna besättningens medelvärden.

Tolkning av avelsvärden

När du ska tolka dina avelsvärden är det bra om du läst igenom texten nedan först. Alla raser är beräknade var för sig så det första du bör göra är att göra ett urval på ras om du har fler raser. Du kan alltså inte jämföra en gotlandsfårsbagges avelsvärde för mönstringstillväxt på 110 med en texelbagges avelsvärde på 110.

Relativ tal och basgrupp

Avelsvärdena presenteras som relativa tal där 100 är genomsnittet för rasens basgrupp. Vid årets körning innehåller basgruppen alla djur födda 2005-2010 och det är dessa baggar och tackor som har fått medelavelsvärde 100. Denna grupp är rörlig och nästa år kommer den att omfatta djur födda 2006-2011. Genom att använda sig av en rörlig basgrupp förenklar man för djurägaren när denne t ex ska välja livdjur eller bestämma vilken bagge som ska betäcka vilka tackor.

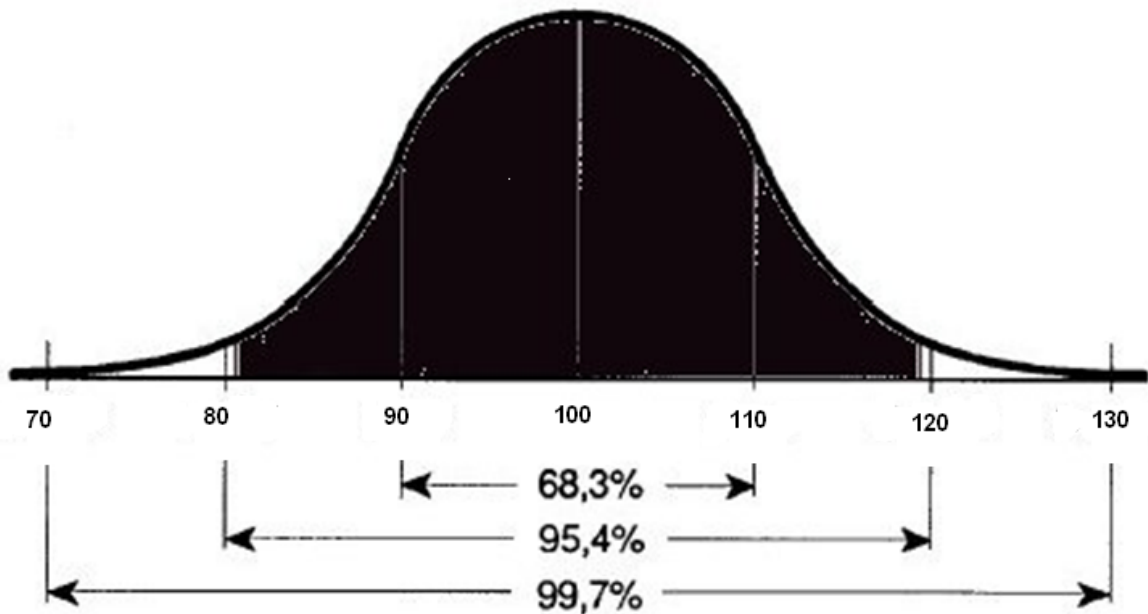
Avelsvärdet förändras mellan beräkningarna när mer information tillkommer, t ex födda avkomor eller fler släktingar med resultat etc. Dessutom ändras medelvärdet 100 eftersom djuren som ingår i basgruppen varierar över åren.

Spridning

Spridningen på ett avelsvärde beskriver hur avelsvärdet varierar kring medelvärdet för rasens basgrupp. Antalet individer med ett visst avelsvärde följer en s. k. normalfördelningskurva (bild 1). Kurvan är högst kring medelvärdet, 100 (flest individer) och planar kraftigt ut i båda ändar vilket innebär att djur med mycket låga eller mycket höga avelsvärden är ovanliga.

Vi använder oss av en spridning med 10 enheter på fåren. Det innebär att 68 % av alla får kommer att få ett avelsvärde mellan 90 och 110 medan 95 % av alla djur får avelsvärden mellan 80 och 120. Om vi återigen tittar på mönstringstillväxten innebär detta att ett djur med avelsvärde på 110 eller mer tillhör de 16 % av djuren med bäst tillväxtpotential och på samma sätt tillhör djur med avelsvärden över 120 de 2,5 % främsta i rasen.

Bild 1. Normalfördelningskurva

Säkerheter

Säkerheten ger oss en uppfattning om hur mycket information som ligger bakom avelsvärdet. Den varierar beroende på om individen har:

- egna registreringar för t ex en vägning eller inte
- egna avkommor med registreringar
- om det finns avkommor i flera besättningar
- egenskapens arvbarhet

Avelsvärdets säkerhet beror således på hur mycket information som finns att tillgå. Ju säkrare ett avelsvärde är desto mindre kommer det att ändras i samband med att ny information registreras (t ex nya vägningsresultat för avkommor). När det gäller baggar påverkas deras index till stor del av avkommornas resultat. Ju fler bedömda avkommor baggen har desto mindre betydelse får baggens egna resultat. Om baggen har mer än 200 bedömda lamm kommer det att påverka avelsvärdet mer än om baggen bara har 5 avkommor. En tacka får aldrig lika många avkommor och därför blir hennes säkerhet aldrig lika hög som en bagges.

Egenskapernas arvbarhet påverkar också säkerheten. En egenskap med högre arvbarhet, t ex färgnyans får hög säkerhet på avelsvärdena även om det bara finns några få slaktade avkommor. För egenskaper med låg arvbarhet, t ex fruktsamhet, krävs många

registrerade uppgifter innan säkerheten blir hög. (arvbarhet är ett mått på hur stor del av egenskapen som beror på arv resten beror på miljö)

Säkerheten kan höjas genom att:

- Antalet djur med registreringar för en egenskap ökar
- Släktskapsbryggorna mellan besättningarna blir fler. Ökad användning av semin eller baggbyte mellan besättningar är ett sätt att åstadkomma dessa bryggor.

I denna beräkning har inte säkerheter beräknats. Vi föreslår att ni när ni tittar på avelsvärdena har i bakhuvudet vilken information som ligger bakom. Förslagsvis tittar ni på lammen födda 2011 för sig, tackorna för sig och baggarna för sig. Då har ni delat in djuren i tre grupper som har ungefär lika hög säkerhet per grupp.

Tidigare publicerade avelsvärden i Elitlamm

Avelsvärden över 100 för nedanstående egenskaper innebär att djuren är bättre än genomsnittet för rasen. Man behöver inte alltid välja toppdjuren för att förbättra den egna besättningens djur. Har man t ex har tackor med ett genomsnittligt avelsvärde på 94 för mönstringstillväxt förbättrar baggar med avelsvärden på 95 eller gärna högre.

Avelsvärden för tillväxt publiceras för samtliga raser och baseras på vägning och bedömning av kropp vid mönstring (110 dagar).

Mönstringstillväxt direkt – genetisk kapacitet för egen tillväxt mellan födsel och mönstring. Avelsvärden >100 ger djur som växer snabbare än genomsnittet för rasen.

Mönstringstillväxt maternell (modersegenskaper)– Tackans maternella förmåga (mjölkproduktion och förmåga att ta hand om lammen) uttryckt genom lammens mönstringstillväxt. Djur med avelsvärden >100 förväntas ha bättre förmåga att ge di och ta hand om avkomman än genomsnittet för rasen.

Mönstringsklass – genetisk kapacitet för kroppsform. Djur med avelsvärden >100 förväntas klassa sig högre vid mönstringen än genomsnittet för rasen.

Avelsvärden päls publiceras för gotlandsfår och leicester och baseras på bedömning av päls vid mönstring (110 dagar).

Färgpoäng – genetisk kapacitet för färg. Djur med avelsvärden >100 förväntas ge jämnare, klarare och renare färg än genomsnittet för rasen.

Lockpoäng – genetisk kapacitet för lock. Djur med avelsvärden >100 förväntas ge bättre lockform och jämnare utbredning av locken än genomsnittet för rasen.

Pälshårskvalitetspoäng – genetisk kapacitet för pälshårskvalitet. Djur med avelsvärde > 100 förväntas ge lämplig grovlek, hög glans och silkighet än genomsnittet för rasen.

Helhetspoäng – genetisk kapacitet för helhet. Djur med avelsvärde > 100 förväntas ge bättre pälskinn än genomsnittet för rasen.

Avelsvärden ullbedömning publiceras för finull och rya och baseras på bedömning av ull vid mönstring (110 dagar)

Krusjämnhet – genetisk kapacitet för krusjämnhet. Djur med avelsvärde > 100 förväntas ge jämnare krusning, ullängd och stapeltjocklek än genomsnittet för rasen.

Glans – genetisk kapacitet för glans. Djur med avelsvärde > 100 förväntas ge högre glans än genomsnittet för rasen.

Avelsvärden ullbedömning - finull

Krus – genetisk kapacitet för antal krus/3 cm. Djur med avelsvärde > 100 förväntas ge krusigare och mer finfibrig ull.

Avelsvärden ullbedömning – rya

Våg – genetisk kapacitet för antal våg/5 cm. Djur med avelsvärde > 100 förväntas ge vågigare ull (inte alltid önskvärt).